

ผลของการสร้างเสริมพฤติกรรมการขับชำระจักรยานยนต์ที่ปลอดภัย
ของข้าราชการทหารเรือชั้นประทวน ในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี

นาวาตรีหญิง วชิราภรณ์ ไชญ์ลา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ตุลาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ นาวาตรีหญิง วชิราภรณ์ ไชยกุล ณ บัดนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน ของ
มหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณ จันทร์ประเสริฐ)

..... กรรมการ
(ดร.วรรณิกา อัสวชัยสุวิกรม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณ จันทร์ประเสริฐ)

..... กรรมการ
(ดร.วรรณิกา อัสวชัยสุวิกรม)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุลี ทองวิเชียร)

..... กรรมการ
(ดร.สงวน ธานี)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ ๒๔ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความเมตตากรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณ จันทร์ประเสริฐ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.วรรณภา อัสวชัยสุวิกรม กรรมการที่ปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้องตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา รวมทั้งกรรมการสอบปากเปล่า ที่ได้ให้ความเมตตากรุณาและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.ฉันทนา จันทวงศ์ นาวาเอกประเสริฐ คงช้าง ร้อยตำรวจเอกพิเชษฐ์ แสงส่ง คุณสุรภา สุขสวัสดิ์ และคุณทศพร สุวรรณอักษร ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ นาวาเอกวิเชียร นาวินพิพัฒน์ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ สำหรับกำลังใจในการดำเนินการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง นาวาเอกวรวิทย์ รังสรรค์สวัสดิ์ รองผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง และนาวาเอกสุชา เตียมทองคำ ผู้บังคับการกรมสนับสนุนหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง สำหรับความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณข้าราชการทหารเรือชั้นประทวนทุกคนในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง หน่วยบัญชาการนาวิกโยธิน และกองเรือยุทธการ ในการให้ความร่วมมืออำนวยความสะดวกและกำลังใจในการดำเนินการวิจัย

ขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่สนับสนุนทุนเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบพระคุณสำหรับกำลังใจและการส่งเสริมจากครอบครัว ตลอดจนนิสิตร่วมรุ่นสาขาการพยาบาลชุมชน ที่ให้ความช่วยเหลือด้านการประสานงานและกำลังใจที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งในการทำงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นาวาตรีหญิง วชิราภรณ์ ใหญ่ลา

45922998: สาขาวิชา: การพยาบาลชุมชน: พย.ม. (การพยาบาลชุมชน)

คำสำคัญ: ข้าราชการทหาร/ การขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย/ การสร้างเสริมพฤติกรรม

วชิราภรณ์ ไชยลา: ผลของการสร้างเสริมพฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์ที่ปลอดภัย
ของข้าราชการทหารเรือชั้นประทวน ในอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี (EFFECTIVENESS OF
SAFETY BEHAVIOR PROMOTION IN MOTORCYCLE DRIVING OF NON -
COMMISSIONED NAVY OFFICERS IN SATTAHIP DISTRICT, CHON BURI PROVINCE)

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: สุวรรณ จันทร์ประเสริฐ, ศ.ค., วรรณิกา อัสวชัยสุวิกรม, Ph.D.

104 หน้า, ปี พ.ศ. 2550.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการสร้างเสริมพฤติกรรมการขับขี่
รถจักรยานยนต์ที่ปลอดภัยของข้าราชการทหารเรือชั้นประทวน ในอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี
มีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเข้าสู่กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมด้วยวิธีการสุ่ม จำนวน 114 ราย
เป็นกลุ่มทดลอง 54 ราย และกลุ่มควบคุม 60 ราย โดยให้กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรม
การสร้างเสริมพฤติกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแนวคิด
การรับรู้สมรรถนะในตนเอง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถาม
การรับรู้โอกาสเสี่ยง และการรับรู้ความรุนแรงของการเกิดอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์
แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังในความสามารถในการขับขี่และผลการขับขี่
รถจักรยานยนต์ที่ปลอดภัย และแบบสอบถามพฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์ที่ปลอดภัย
ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 2 ครั้ง ห่างกัน 1 สัปดาห์ และหลังทำกิจกรรมไปแล้ว
4 สัปดาห์

ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีการรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ความ
รุนแรงของการเกิดอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ ความคาดหวังในความสามารถในการขับขี่
ความคาดหวังในผลการขับขี่รถจักรยานยนต์ที่ปลอดภัย และมีพฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์
ดีกว่าก่อนการทดลอง และดีกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พร้อมกันนี้ผู้วิจัยได้
เสนอแนะให้นำแนวคิดการรับรู้สมรรถนะในตนเองมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเสริมพฤติกรรม
ให้แก่หน่วยราชการทหารอื่น ๆ เพื่อให้มีพฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์ที่ปลอดภัย

45922998: MAJOR: COMMUNITY NURSING: M.NS. (COMMUNITY NURSING)

KEYWORDS: MILITARY OFFICERS/ SAFETY IN MOTORCYCLE DRIVING/ BEHAVIOR
PROMOTION

WACHIRAPORN YAILAR: EFFECTIVENESS OF SAFETY BEHAVIOR
PROMOTION IN MOTORCYCLE DRIVING OF NON – COMMISSIONED NAVY
OFFICERS IN SATTAHIP DISTRICT, CHON BURI PROVINCE. THESIS ADVISORS:
SUWANNA JUNPRASERT, Dr. P.H., WANNIPA ASAWACHAISUWIKROM, Ph.D. 104 P.
2007.

This research aimed to study the effectiveness of safety behavior promotion in motorcycle driving of non – commissioned navy officers in Sattahip district, Chon Buri province. The sample included 114 non – commissioned navy officers in Sattahip district, Chon Buri province. Fifty – four sample were assigned into the experimental group while sixty were assigned into the control group. The experimental group joined the behavior promotion activity constructed by the researcher. Data were collected using the demographic data questionnaire, the perception of susceptibility and severity of motorcycle accident questionnaire, the self efficacy questionnaire, and the safety in motorcycle driving behavior questionnaire. The researcher collected data two times with one week interval and four weeks after the experiment.

The result of study showed that after the experiment, the experimental group had significantly more perception of the susceptibility and the severity of motorcycle accident and more self – efficacy, and better riding behavior than prior to the experiment and than the control group. The researcher suggested this program be applied to promotion behavior in other military office for safety motorcycle riding.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	7
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2538.....	9
พฤติกรรมเสี่ยงของข้าราชการทหารชั้นประทวนกับอุบัติเหตุจากการขับขี่	
รถจักรยานยนต์.....	13
พฤติกรรม การขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย.....	14
กระบวนการกลุ่ม.....	18
แนวคิดแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ.....	20
ความสามารถของตนเอง.....	21
แรงสนับสนุนทางสังคม.....	24
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	27
รูปแบบการวิจัย.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	28
วิธีดำเนินการทดลอง.....	29
เครื่องมือที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมสร้างเสริมพฤติกรรม.....	33
คุณภาพเครื่องมือ.....	37
การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	40
4 ผลการวิจัย.....	41
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	58
สรุปผลการวิจัย.....	58
อภิปรายผล.....	59
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	61
ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป.....	61
บรรณานุกรม.....	62
ภาคผนวก.....	67
ภาคผนวก ก.....	68
ภาคผนวก ข.....	79
ภาคผนวก ค.....	97
ภาคผนวก ง.....	99
ภาคผนวก จ.....	102
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	104

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ และรายได้ของครอบครัว ($N = 114$).....	42
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์การขับขีรถจักรยานยนต์ ขนาดของเครื่องยนต์ อายุการใช้งานของรถจักรยานยนต์ ความเป็นเจ้าของ รถจักรยานยนต์ การมีใบขับขี่ ระยะเวลาของการได้รับใบขับขี่ การผ่านการอบรม เกี่ยวกับการขับขีรถจักรยานยนต์ ประสบการณ์การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์หรือ ของมีเมา 1 ชั่วโมงก่อนการขับขีรถจักรยานยนต์ และประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุ ในรอบปีที่ผ่านมา ($N = 114$).....	43
3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้โอกาสเสี่ยงรายชื่อของกลุ่มทดลอง ที่เข้าร่วมกิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ ในระยะก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง (คะแนนเต็ม 5 คะแนน).....	45
4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ความรุนแรงของการเกิดอุบัติเหตุ จากการขับขีรถจักรยานยนต์รายชื่อของกลุ่มทดลอง ที่เข้าร่วมกิจกรรมการสร้างเสริม สุขภาพ ในระยะก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง (คะแนนเต็ม 5 คะแนน).....	47
5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังในความสามารถของตนเอง ในการขับขีรถจักรยานยนต์ที่ปลอดภัยรายชื่อของกลุ่มทดลอง ที่เข้าร่วมกิจกรรม การสร้างเสริมสุขภาพ ในระยะก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง (คะแนนเต็ม 5 คะแนน).....	48
6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังในผลการขับขีรถจักรยานยนต์ ที่ปลอดภัยรายชื่อของกลุ่มทดลอง ที่เข้าร่วมกิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ ในระยะ ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง (คะแนนเต็ม 5 คะแนน).....	49
7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมในการขับขีรถจักรยานยนต์ที่ปลอดภัย รายชื่อของกลุ่มทดลอง ที่เข้าร่วมกิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ ในระยะก่อน การทดลอง และหลังการทดลอง (คะแนนเต็ม 5 คะแนน).....	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
8	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้ ความรุนแรงและ การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ ความคาดหวัง ในความสามารถของตนเอง และความคาดหวังในผลของการขับขี่รถจักรยานยนต์ ที่ปลอดภัยของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ก่อนการศึกษา..... 52
9	เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความรุนแรง และการรับรู้โอกาสเสี่ยง ของการเกิดอุบัติเหตุ ก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ($n = 114$)..... 55
10	เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังในความสามารถในการขับขี่ และความคาดหวังผลการขับขี่รถจักรยานยนต์ที่ปลอดภัย ก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ($n = 114$)..... 56
11	ผลต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมการขับขี่ รถจักรยานยนต์ของข้าราชการ ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมสร้างเสริมพฤติกรรม การขับขี่รถจักรยานยนต์ที่ปลอดภัย ในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง..... 57

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1	ความถี่ของตัวแปรตามกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
---	--	---

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University